

Titulació	Tipus	Curs
Turisme	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Arena Yáñez Gago

Correu electrònic: arena.yanez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

1. Identificar i analitzar els elements i les activitats que conformen l'activitat de transport, logística i distribució del sector turístic a nivell local, nacional e internacional.
2. Relacionar els elements que conformen la comercialització dels elements de transport i la seva relació amb altres serveis i productes turístics.
3. Argumentar, a través de la visió de l'activitat de transport i la perspectiva teòrica, com ha evolucionat aquesta activitat i les noves tendències actuals.
4. Analitzar la distribució dels serveis turístics.
5. Comprendre els aspectes bàsics del món del turisme i el transport amb perspectiva de gènere.

Competències

- Aplicar els conceptes relacionats amb els productes i empreses turístiques (econòmic i financer, recursos humans, política comercial, mercats, operatiu i estratègic) en els diferents àmbits del sector.
- Definir i aplicar els objectius, les estratègies i les polítiques comercials en les empreses i entitats turístiques.
- Demostrar un comportament ètic i d'adaptació a diferents contextos interculturals.
- Demostrar un comportament responsable amb el medi ambient.
- Desenvolupar una capacitat d'aprenentatge autònom.
- Gestionar els recursos humans en les organitzacions turístiques.
- Manejar les tècniques de comunicació a tots els nivells.
- Proposar solucions alternatives i creatives a possibles problemes en l'àmbit de la gestió, la planificació, les empreses i els productes turístics.
- Tenir orientació de servei al client.
- Tenir visió de negoci, captar les necessitats del client i avançar-se als possibles canvis de l'entorn.
- Treball en grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els conceptes d'empresa relacionats amb els productes i les organitzacions turístiques en els diferents àmbits del sector i de les seves activitats.
2. Demostrar un comportament ètic i d'adaptació a diferents contextos interculturals.
3. Demostrar un comportament responsable amb el medi ambient.
4. Desenvolupar una capacitat d'aprenentatge autònom.
5. Gestionar els recursos humans en les organitzacions turístiques.
6. Identificar i aplicar els sistemes de certificació de la qualitat com a estratègia empresarial.
7. Identificar objectius i estratègies dels diferents components del sector turístic: agències de viatge, oficines de turisme, organització de congressos i esdeveniments, parcs temàtics, etc.
8. Manejar les tècniques de comunicació a tots els nivells.
9. Proposar solucions alternatives de manera creativa als problemes en la planificació i en la gestió de departaments, activitats o serveis de noves àrees del sector turístic, així com en entitats i productes turístics singulars.
10. Tenir orientació de servei al client.
11. Tenir visió de negoci, captar les necessitats del client i avançar-se als possibles canvis de l'entorn.
12. Treball en grup.

Continguts

BLOC 1: TRANSPORT AERI I TURISME

1.1. Els serveis aeris i les companyies aèries

Introducció al transport aeri i situació actual del sector

Modalitats bàsiques de serveis aeris

Companyies aèries

Aliances aèries

Vols en codi compartit

Companyies de baix cost

Aerolínies prohibides en la Unió Europea

Acord/espai *Schengen*

1.2. L'aeroport i les seves instal·lacions

AENA i ENAIRE. Funcions

Zona terra

Zona aire

Aeroports *Hub*

Presentació de la infraestructura d'un aeroport i estudi dels aeroports i de les infraestructures del transport aeri internacional

1.3. Organitzacions del transport aeri, codificacions i alfabet aeronàutic

Organitzacions del transport aeri: ICAO, IATA, ALA, DGAC, EU

Codificacions IATA i OACI: d'aeroports, d'aerolínies

Alfabet aeronàutic

1.4. Fabricants i models d'aeronaus més emprats en l'aviació comercial. Vocabulari aeronàutic. Els desafiaments de l'aviació aèria

Principals fabricants d'avions

Models d'aeronaus/tipus d'avió més utilitzats en l'aviació comercial

Vocabulari aeronàutic

1.5. Procés de facturació i embarcament d'un vol

Tipus de passatgers i serveis especials de les companyies aèries

Comprovació de dades abans de començar la facturació

Tipus de mostradors de facturació: començament i fi de la facturació

Procés de facturació: identificació del passatger, assignació de seients i comprovació/facturació de l'equipatge (excessos d'equipatge, equipatges especials, ...)

Material de facturació

Tancament de la facturació del vol

Procés d'embarcament: preparació del embarcament, veus d'embarcament, acceptació de passatgers, tipus d'embarcament i fi d'embarcament

1.6. **Ground handling**

Ground handling: handling de passatgers, handling de rampa i handling d'operacions

Turnaround: temps d'escala de l'avió

Col·locació d'equips de rampa: falques, cons, GPU, passarel·les, escales,...

La comunicació entre l'aeronau i els agents de handling: el coordinador de vol i el Dpt. d'Operacions

La càrrega i descàrrega de l'equipatge: tipus de bodegues

Desembarcament i embarcament de passatgers: tipus d'embarcament/desembarcament en funció del tipus d'estacionament de l'aeronau. Autobusos i passarel·les

Equips d'assistència al passatger: serveis a PMR

Servei de neteja d'aeronaus

Servei de subministrament de combustible a aeronaus

Servei de majordomia/catering d'aeronaus

Altres serveis aeroportuaris

Assistència per a l'engegada de l'aeronau

Els diferents llocs de treball en un aeroport

1.7. Irregularitats en el vol. Equipatges perduts. Documents de trànsit aeri: el bitllet d'avió

Drets del passatger

Retard del vol

Overbooking o sobreventa

Cancel·lació del vol

Lost and Found: equipatges perduts

BLOC 2: TRANSPORT MARÍTIM I FLUVIAL I TURISME

2.1. El transport marítim i fluvial i el turisme. Oferta

Introducció al transport marítim i fluvial i el turisme

Tipologies de transport aquàtic

El transport marítim regular: línies i companyies més importants. Bitllets de vaixell. Tràmits portuaris

El transport marítim charter: charter nàutic (yatching) i creuers turístics

Tipus de creuers turístics: fluvials i marítims

Situació del sector del creuer marítim

En quin any va salpar el primer creuer?. Una mica d'història...

Factors que expliquen l'èxit dels creuers

Perfil del creuerista: tipologia de passatgers

Els grans navilieres

Principals rutes dels creuers i tipus de creuers marítims

Vaixells de creuers: tipologies i parts dels vaixells

Serveis a bord dels vaixells de creuers

Avantatges i inconvenients del turisme de creuers

Reserves, processos d'embarcament i conceptes relacionats amb el passatger

La CLIA: Cruise Lines International Association - Associació internacional de línies de creuers

2.2. El transport marítim i fluvial i el turisme. Ports

Estudi dels ports i la seva infraestructura: parts d'un port, ports de passatgers més importants

Els diferents llocs de treball en un port

BLOC 3: TRANSPORT FERROVIARI I TURISME

3.1. El transport ferroviari:

Companyies ferroviàries i tipus de serveis

Sistema del transport ferroviari: avantatges i inconvenients

Els trens turístics

Els trens d'alta velocitat: història, cronologia, situació actual, xarxa d'AVEs.

Relacionis ferrocarril/agències de viatges

Altres modalitats de viatges amb tren: Interrail, EurorailPass, ...

Exemples de combinació de transport ferroviari i altres serveis turístics

BLOC 4: TRANSPORT PERCARRETERA I TURISME

4.1. El transport per carretera

Introducció al transport per carretera i el turisme

Transport per carretera: avantatges i inconvenients

Xarxes viàries

Els vehicles: tipus i capacitat dels autocars

Serveis regulars i discrecionals

Empreses de transport per carretera en cada tipologia

Classes de serveis discrecionals

Relacions amb les agències de viatges

Normatives de seguretat

Normes per a la planificació d'itineraris

Drets dels passatgers

Exemples de combinació de transport per carretera i altres serveis turístics

BLOC 5: DISTRIBUCIÓ I TURISME

5.1. Distribució turística

La distribució turística i el comerç electrònic

La distribució turística: definició i evolució

Principals canals de distribució/intermediaris.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Activitats supervisades i tutories	20	0,8	1, 2, 4, 7, 8, 9, 11, 12
Tipus: Autònomes			

Elaboració de treballs	46	1,84	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12
Estudi	35	1,4	12

Idioma d'impartició: anglès.

El mètode d'ensenyament que s'utilitza és una combinació de conferències i de classes magistrals, combinat amb una visita a l'aeroport de Barcelona i una sèrie de tutories en grups reduïts per treballar diferents exercicis/articles i tasques/projectes que lliuraran els estudiants al llarg del curs i que presentaran en classe amb una gamificació/dinamització final.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació en classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 12
Examen final	40%	3	0,12	1, 4, 7, 8, 9
Portfoli sobre articles de transport	10%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
Presentació del treball final	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12

AVALUACIÓ CONTÍNUA:

L'avaluació contínua consisteix en:

a) La realització d'un examen deslliurador, que tindrà un pes d'un 40% de la nota final i que inclourà la matèria teòrica exposada en les classes magistrals i penjada al Campus Virtual de l'assignatura. L'examen de validació que no hagi obtingut una nota mínima de 5 sobre 10 haurà de ser repetit el dia de l'examen final de l'assignatura.

b) La realització d'un treball final proposat al llarg del curs i lliurat dins de termini, que suposarà un 40% de la nota final. El lliurament d'aquest treball es obligatori per a poder superar l'assignatura, així com la seva presentació en classe dins de la data acordada. El treball que no hagi obtingut una nota mínima de 5 sobre 10 haurà de ser repetit (amb les anotacions/comentaris de la professora) i lliurat de nou el dia de l'examen final de l'assignatura. Nota important: el plagi parcial o total suposarà la no-acreditació de l'assignatura.

c) La realització d'un portfolio en el qual s'inclogui un article setmanal sobre el tipus de transport que estiguem estudiant en aquest moment (aeri, marítim, ferroviari, etc..), així com un breu resum d'aquest, escrit amb les pròpies paraules de l'estudiant. El portfolio haurà de lliurar-se via Campus Virtual l'últim dia de classe (data de l'examen de validació). Aquest portfolio té una ponderació del 10% de la nota final.

d) L'assistència (i participació) a classe i a diverses sortides/visites, amb la realització d'un breu informe sobre els mateixos (10% de la nota final).

Per aprovar l'assignatura, l'alumnat ha d'aconseguir com a mínim un 5 de mitjana en la nota final.

La presentació del treball final i la participació en totes les activitats dirigides, via Campus Virtual, són d'obligada realització per superar l'assignatura.

AVALUACIÓ ÚNICA:

Els/les estudiants tenen l'opció de triar avaluació única. Aquesta sol·licitud ha de realitzar-se de manera formal via Secretaria Acadèmica dins dels terminis establerts.

L'avaluació única consisteix en:

a) La realització d'un examen final, que tindrà un pes d'un 50% de la nota final i que inclourà la matèria teòrica exposada en les classes magistrals i penjada al Campus Virtual de l'assignatura.

b) La realització d'un treball proposat al llarg del curs i lliurat dins de termini, que suposarà un 50% de la nota final. El lliurament d'aquest treball es obligatori per a poder superar l'assignatura, així com la seva presentació en classe dins de la data acordada (el mateix dia de l'examen final, una vegada finalitzat aquest). El treball que no hagi obtingut una nota mínima de 5 sobre 10 haurà de ser repetit (amb les anotacions/comentaris de la professora) i lliurat de nou el dia de l'examen de reavaluació, sempre que s'hagi obtingut una qualificació de 3,5 com a mínim en l'examen final. Nota important: el plagi parcial o total suposarà la no-acreditació de l'assignatura.

Es requerirà un mínim de 5 punts en cadascuna de les parts (treball final i examen) per a aprovar l'assignatura

EXAMEN DE REAVALUACIÓ:

Els/les estudiants amb una qualificació d'entre 3,5 i 4,9 en l'examen final tindran l'oportunitat de tornar a fer l'examen, d'acord amb el calendari d'activitats acadèmiques que es descriu a la guia de l'estudiant o a la pàgina web de l'escola.

La recuperació de l'assignatura per avaluació única serà el mateix que el de la resta d'alumnat i per presentar-se a la re-avaluació serà necessari que aquest hagi obtingut com a mínim un 3,5 en el conjunt de les evidències de les que consti l'avaluació única

Bibliografia

La bibliografia bàsica que s'utilitza per a l'estudi d'aquesta assignatura serà la següent:

Lectures aconsellades a l'alumnat:

- Allroggen, F.; Wittman, M.; Malina, R. (2015). How air transport connects the world - A new metric of air connectivity and its evolution between 1990 and 2012. Transportation research. Part E, Logistics and transportation review.
<https://www.sciencedirect-com.are.uab.cat/science/article/pii/S1366554515001234>
- Blasco, A. (2015): Turismo y Transporte. Madrid: Ed. Síntesis.
- Brida, J.G.; Chiappa, G.; Meleddu, M.; Pulina, M. (2014). A Comparison of Residents' Perceptions in Two Cruise Ports in the Mediterranean Sea: Cruise Tourism Development in Mediterranean Ports of Call. The international journal of tourism research.
<https://onlinelibrary-wiley-com.are.uab.cat/doi/full/10.1002/jtr.1915>
- Castrosín, N., Álava, María J. (2002): Descubrir las profesiones en la aeronáutica. Madrid. Ed. Centro de documentación y publicaciones de AENA.
- Diaconu, L. (2012). The development of the low-cost carriers' business models. Southwest airlines case study. Analele științifice ale Universității Al. I. Cuza din Iași. Secțiunea IIIc, Științe economice.
- Dileep, M.R. (2019): Tourism, Transport and Travel Management. London: Ed. Routledge.
- Dileep, M.R.; Kurien, A. (2021). Air Transport and Tourism Interrelationship, Operations and Strategies. Ed. Routledge.

- Domingo, M. (2012): El handling aeroportuario, Madrid. Ed. Centro de documentación y publicaciones de AENA.
- Inga Margrete Ydersbond, Niels Buus Kristensen, Harald Thune-Larsen, Trond Arild Ydersbond. How can aviation be decarbonized faster? An assessment of relevant short- and medium-term policy measures in a Nordic context, Journal of Air Transport Management, Volume 127, 2025, 102812, ISSN 0969-6997, <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2025.102812>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0969699725000754>
- Isidoro, A. (2004): Servicios aeroportuarios, Madrid. Ed. Fundación Aena.
- Fletcher, J., Fyall, A. (2013): Tourism, principles and practice. Ed. Pearson.
- Fletcher, R., Murray, I., Blanco, A. (2020): Tourism and Degrowth: Towards a Truly Sustainable Tourism. London: Ed. Routledge.
- García Cebrián, R.; Olmos Juárez, L. (2016): Estructura del mercado turístico. Ed. Paraninfo.
- Graham, A., Papatheodorou, A., Forsyth, P. (2008): Aviation and Tourism: Implications for Leisure Travel. London: Ed. Routledge.
- Kholod, M.; Lyandau, Y.; Golubtsov, P.; Okunkova, E.; Mrochkovskiy, N. (2019). Traditional Versus Budget Airlines-Comparison of Tickets Costs and Demands on the European Air Transportation Market. Smart Transportation Systems.
https://link.springer.com.are.uab.cat/chapter/10.1007/978-981-13-8683-1_22
- León, A., Romero, R. (2003): Logística del transporte marítimo: Manual de procesos para la gestión logística en el transporte marítimo y entorno portuario. Barcelona. Ed. Marge Books.
- López, R. (2004): Logística comercial. Madrid. Ed. Thomson-Paraninfo
- Lumsdon, L.M., Page, S.J. (2003): Tourism and Transport. London: Ed. Routledge.
- Lumsdon, L.M., Page, S.J. (2011): Tourism and transport: issues and agenda for the new millennium. London: Ed. Routledge.
- Muñoz, A. (2005): Logística y Turismo. Madrid. Ediciones Díaz de Santos.
- Panasiuk I.; Tertychna A. (2017). The Role of Budget Airlines in the Air Transport Market. Biznes inform (Multilingual ed.).
https://bibcercador.uab.cat/discovery/fulldisplay?docid=cdi_doaj_primary_oai_doaj_org_article_ff0b0b007c
- Pellejero Martínez, Carmelo; García Gómez, José Joaquín (2022). Historia económica del turismo en España (1820-2020): de los viajeros románticos al pasaporte COVID. Pirámide.
- Ruiz, J.A., Gaitan, J., Morato, J.L., (2005): Logística comercial. Madrid. Ed. McGraw Hill.
- Ruiz, J.M., (2006): Transporte por carretera. Barcelona. Ed. Marge Books.
- Sebastian Wandelt, Henk Blom, Marius Magnus Krömer, Daochun Li, Mihaela Mitici, Tim Ryley, Eike Stumpf, Kun Wang, Bin Yang, Massimiliano Zanin, Xiaoqian Sun. DESIGN and be SMART: Eleven engineering challenges to achieve sustainable air transportation under safety assurance in the year 2050, Journal of the Air Transport Research Society, Volume 4, 2025, 100045, ISSN 2941-198X, <https://doi.org/10.1016/j.jatrs.2024.100045>
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2941198X24000563>
- Sebastian Wandelt, Yahua Zhang, Xiaoqian Sun. Sustainable aviation fuels: A meta-review of surveys and key challenges. Journal of the Air Transport Research Society, Volume 4, 2025, 100056, ISSN 2941-198X, <https://doi.org/10.1016/j.jatrs.2024.100056>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2941198X24000678>
- Timón, A., Jesús, A. (2009): Infraestructuras ferroviarias. Valencia. Ed. Padilla
- Vayá, E; García, J.R.; Murillo, J.; Romani, J.; Suriñach, J. (2016). Economic impact of cruise activity: the port of Barcelona. Xarxa de Referència en Economia Aplicada (XREAP).
<https://ddd.uab.cat/record/201405>.
- Vidal, O. (2008): Las Alas de España: Iberia, Líneas Aéreas (1940-2005). Ed. Publicacions De La Universitat De València.
- Vila, C. (2004): Logística de la carga aérea. Barcelona. Ed. Marge Books.
- VV.AA. (2007): Gestión de unidades de información y distribución turística. Vigo. Ed. Ideaspropias.

Revistes/newsletters a subscriure's per estar al dia de les notícies del sector:

- Agenttravel: <http://www.agenttravel.es/Transporte>
- Comunicatur: <http://www.comunicatur.info/es/transport/>
- Hosteltur: <http://www.hosteltur.com/transportes>
- Preferente: <http://www.preferente.com/noticias-de-transportes>
- Smarttravel news: <https://www.smarttravel.news/category/transporte/>
- Travel daily news_ aviation: <https://www.traveldailynews.com/archive/news/aviation>

- Travel daily news_ sea travel: <https://www.traveldailynews.com/archive/news/sea-travel>
- Travel daily news_ ground transportation: <https://www.traveldailynews.com/archive/news/ground-transportation>
- Braking travel news_ aviation: <http://www.breakingtravelnews.com/news/category/airline/>
- Braking travel news_ cruise: <http://www.breakingtravelnews.com/news/category/cruise/>
- Travel Pulse_ airlines & airports: <https://www.travelpulse.com/news/airlines>
- Travel Pulse_ cruise: <https://www.travelpulse.com/news/cruise>

Programari

Moodle/Campus Virtual serà utilitzat pel correcte seguiment i avaluació de l'assignatura. L'estudiant haurà d'utilitzar processadors de textos i programes per preparar presentacions (tipus PowerPoint/Canva/Genially).

Grups i idiomes de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Anglès	anual	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Anglès	anual	matí-mixt